

2019. november

**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTESTVÉREKET, ÉS
MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

A fiatalok kissé izgatottan, de nagy örömmel léptek be a fiú szüleinek lakásába, hogy „hivatalosan” is bejelentsék: házasságot akarnak kötni. Ezt ugyan már mindenki tudta, a fiatalok egyre szorosabbá váló kapcsolata ezt sejteni engedte. Nagyon örülök, hogy így határozatok – mondta a fiú apja –, és szívből kívánom, hogy boldogok legyetek. Tudjátok ugye, hogy mindig is arra törekedtünk, hogy a mi családjukban mindenki szabadon döntsön a saját ügyeiben, mi nem akarunk senkire semmit ráerőltetni. Legfeljebb lehetőségeket kínálunk fel nekik, és ha akarnak élni ezekkel a lehetőségekkel, segítünk nekik. Templomba járó katolikusok vagyunk, tiszteljük a katolikus hagyományokat, gyerekeink meg vannak keresztelve, jártattuk őket hittanra is, de a továbbiakban a vallási kérdésekben maguk döntenek. Modern család vagyunk, igyekszünk a társadalom alapsejtjeként a modern társadalmat szolgálni. Természetesen mindenben segítünk nektek, az esküvő megrendezésében, közös életetek elindításában, és bármiben, hogy ti is modern család lehessetek.

Modern, sőt posztmodern társadalomban élünk. Ennek a társadalomnak a vezéreszméjét a francia forradalom fogalmazta meg: Szabadság – Egyenlőség – Testvériség. Felmerül azonban a kérdés: sikerült-e ennek a szép eszmének megfelelő társadalmat megvalósítani bárhol a világon? Mondhatja-e valahol, valamelyik államban valaki is, hogy igazán szabad, minden embertársával egyenlő, és testvéri szeretetben él? Az a magát szabadnak képzelő ember, aki épp szabadsága érdekében elutasít mindenfajta tekintélyt, mindenben a maga ura akar lenni, nehezen fog alkalmazkodni embertestvéreihez, mert az alkalmazkodás szabadságát korlátozná. A gyengébbekkel, szegényebbekkel való egyenlősdi pedig lemondással, önkorlátozással járna, ezzel pedig csorbulna a „magam ura akarok lenni” elv. Így aztán a gazdagabb, az erősebb, az ügyesebb olyan lehetőségekhez juthat, amelyek révén nem csak még gazdagabb lehet, hanem „egyenlőbb” a többinél, azaz hatalmat is kaphat, amellet, jobban is élhet, mint a többiek. Mára odáig jutottunk, hogy a „posztmodern” ember nemcsak semmiféle tekintélyt nem ismer el maga felett, hanem mindent és mindenkit a saját, elsősorban gazdasági érdekei szerint értékeli.

Idézetek fel általatok megismert, vagy megtapasztalt olyan eseteket, amelyek során egy közösség (társaság, család, csoport, stb.) önálló és mindentől független akart lenni, és elutasított mindenfajta tekintélyt. Milyen következményekkel járt ez?

Az utóbbi évtizedekben a Katolikus Egyház megnyilatkozásaiban egyre nagyobb hangsúlyt kap az emberi méltóság kérdése. Szent XXIII. János pápa Pacem in terris c. enciklikájában (1963) az emberi méltóságot abból eredezteti, hogy Isten az embert értelemmel és szabadsággal ruházta föl, s Jézus Krisztus által megváltotta, kegyelembe öltöztette és örök életre hívta. A társadalmi élet és rend végső soron az emberi méltóság megvalósítását jelenti. A II. Vatikáni Zsinat tanításában az emberi méltóság alapja az istenképiség, az ateizmus ezt alapjaiban támadja, a bűn pedig lerombolja. Szent II. János Pál pápa hangsúlyozza, hogy az emberi méltósághoz alapvetően hozzátartozik az ember hivatása, transzcendenciája is. Az ember csak akkor teljesedhet ki, ha nyitott nemcsak a természet, önmaga és a többi ember, hanem Isten és országa felé is. Ferenc pápa azt mondja: amikor a pénz válik minden tevékenység és kezdeményezés céljává és okává, akkor a haszonelvű és a profitorientált szemlélet kerül előtérbe, amely nem tiszteli az emberi személyt. Ha a személyt nem tisztelik, nem úgy kezelik, mint akinek veleszületett méltósága van, akkor nem is vállalnak vele szolidaritást, tehát meglazulnak a kapcsolatok, szó sem lehet egyenlőségről, testvériségről. Az ilyen társadalomban nem jó élni. A 21. században is érvényes Jézus szava: „Ne gyűjtsetek magatoknak kincseket a földön, ahol moly és rozsdá emészti, ahol a tolvajok betörnek és lopnak. Gyűjtsetek magatoknak kincseket a mennyben, ahol sem moly, sem rozsdá nem emészti, és ahol tolvajok nem törnek be és nem lopnak.” (Mt. 6, 19-20)

Ahhoz, hogy az ember veleszületett személyi méltóságához illő életet élhessen – tartozzék bármilyen néphez, fajhoz, vagy társadalmi csoporthoz –, olyan nevelésre van szüksége, amely megfelel élete céljának, alkalmazkodik egyéni képességeihez, neméhez, az adott kultúrához és a nemzeti hagyományokhoz, és készsége teszi a testvéri kapcsolatra más népekkel, a társadalom javának, a közjónak a szolgálatára. A keresztény nevelés feladata a megkereszteltekkel megismertetni az üdvösség és az ajándékként kapott hit misztériumát, hogy életüket új emberként igazságban és igaz életszentségben éljék (vö. Ef 4,22--24); hogy eljussanak az érettségre Krisztus teljességének mértéke szerint (vö. Ef 4,13). A keresztény nevelésnek szem előtt kell tartania, hogy az ember földi életében a teremtett világban él, tehát jól kell ismernie a világ törvényszerűségeit. Nagyon fontos azonban megértenie Krisztus intelmét: „Mit használnak neked, ha megnyered az egész világot, lelkednek pedig kárát vallod?” (Lk 9,25) (vö. II. Vatikáni Zsinat: Gravissimum Educationis kezdetű deklarációja a keresztény nevelésről 1-2.).

A történelem során minden eddigi társadalmi berendezkedésben az embernek szüksége volt anyagi javakra. Mi szabhat határt az észszerű és szükséges „kincs-gyűjtésnek”, és mikor válik az károssá, vagy akár bűnössé?

Valóban modern, sőt posztmodern társadalomban élünk, de ez a társadalom nem mondható kereszténynek. Ebben a társadalomban az ember személyi méltósága helyett inkább az emberi jogokról beszélnek. Noha azt az eszményt, hogy mindenki léténél fogva egyenlő, a kereszténység hirdette meg a szeretet-parancs alapján (Gal 3,28). A nagy polgári forradalmak az egyenlőség és testvériség jelszavait zászlajukra tűzve szembefordultak az Egyházzal is, szembefordultak mindennel, ami földöntúli, sőt, magának Istennek a létét is tagadták. A társadalom elkezdett elhatárolódni az élő Egyháztól, a kereszténység egyre inkább csak mint információ volt jelen. Azok a családok, amelyekben nincs élő hit, nem adhatják tovább a hitet, legfeljebb a hitről szóló tananyagot. Hiába tudunk egy-egy népcsoport keresztény hagyományairól, ha ezek a hagyományok csak emlékek, csak információink vannak róluk, de már senki sem él velük, így felidézésük nem hat élményként, nem érint meg.

Milyen szerep és felelősség hárul a keresztény családokra a szekularizált társadalomban? Mit tudtok tenni gyerekeitek elvallástalanodása ellen?

Isten arra hívott bennünket, hogy éljük meg személyi méltóságunkat és legyünk társadalmunkban só és kovász. Legyünk nyitottak a teremtett világ és minden ember felé, igyekezzünk a „szűk kapu” felé (Mt 7,13-14). Életünkkel mutassunk rá a keresztény társadalom értékeire, arra, hogy keresztény családban élni jó és szép. Lobbantsuk lánggra Isten szeretetét, sugározzuk fényét, hogy minden családban szeretet, öröm és béke legyen.

Apu – szólalt meg a fiú a hirtelen kialakult csöndben –, nagyon köszönöm neked, mindent köszönök. Ebben a családban nőttem fel, itt éltem, más családok életébe nem láttam bele, illetve nem is érdekelt. Sokszor nehéz volt döntenem olyan kérdésekben, amelyek elé kerültem, és ti nem akartatok befolyásolni. De túljutottam ezeken, sokszor úgy éreztem, hogy szerencsém volt. Amióta azonban ezt a lányt megismertem, és beleláttam az ő családi életükbe, egy kicsit másképpen látom a dolgokat. Az a család nem „modern” család, de ott mindenki otthon érzi magát, és mindenki tudja, hogy mindig és mindenben számíthat a másikra, mert ott a szeretet a vezérelv, Isten szeretete. Az a család keresztény család, keresztényként él és dolgozik, a kereszténység számukra nem ideológia, nem tan, hanem az élet. Apu, mi nem modern, hanem keresztény családot szeretnénk alapítani!

Bíró László tábori püspök
az MKPK Családbizottságának elnöke
a Magyar Katolikus Családegyesület elnöke